

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Coaste pustii..!

Stau țărani pe buturugile din fața școalei și pun țara la cale. Așa-i obiceiul din bătrâni moștenit, și încă nu știu duminică și sărbătoare cu vreme frumoasă când să nu-i fi văzut acolo. Se adună pe rând, ca deputații la Parlament, fiecare aduce cu sine o nouitate, o spune tare și altul o continuă. Deodată glisurile se încheagă toate pe același drum, o întâmplare mai de seamă pe care o scarmână ca roata mașinii lăna ălor. A început „divanul satului” cam de mulțșor, când unul întreabă peste toți ceilalți:

— Ați auzit, voi, oameni buni, întâmplarea Delurenilor? — N'am auzit-o au răspuns mai multe voci deodată, — așteptând toți să audă pășanla vecinilor lor de peste Târnava. Cei-am într-o gazetă, mai la o parte, știu dela București și din țări străine. Ochii mi-s'a oprit atunci locului, și am ciulit urechea să prind și eu veste despre cele petrecute la Deluren.

Din ce-a spus vorbitorul, cu înflorituri și haz pe care nu-l pot prinde aici, am spicuit pentru celitorii noștri următoarele:

Cică s'au gădit conducătorii oficiali ai județului că sunt încă multe locuri cari stau pustii, nelucrate, și nu aduc nici un folos comunei. Sunt coastele cele multe pe cari se uscă firicelul de iarbă cât ce și-a scos capul la soare. Și răzoarele mari ce despart două moșlișoare. Și plugul nu poate străbate, iar în loc pe unde plugul nu poate străbate, iar în loc de iarbă cresc spinii și polomidă. Și s'au gândit, cum s'ar putea face ca și coastele și răzoarele să aducă ceva câștig. Au găsit că cel mai bun lucru ar fi să fie plantate cu acăși. E un copac care crește bucuros și în locurile săracăcioase de care am amintit, care nu cere multă îngrijire — să-i spunem chiar deloc, — dar în schimb aduce foloase frumoase. Cred că dacă toate coastele și răzoarele unei comune ar fi plantate cu acăși, din crengile lor și-ar putea face pari de vie toți locuitorii comunei. Unde nu sunt vii s'ar putea folosi ca lemn de lucru sau de foc.

N'ar fi acesta un câștig? Ce spul cetitorule. — Au trimis deci pe sate acăși mici, puiești, cu sutele și cu mii. A venit chiar prefectul județului și consilierul agricol, arătând foloasele pe cari le va avea comuna peste 4—5 ani, când acășii vor fi mari. Oamenii au rămas încântați, primarul a făcut chiar un plan după care vor fi plantați acășii. Vor fi umplute coastele cutare, pe unde nu s'a văzut urmă de viață din moși-strămoși. Și fiindcă erau mulți puiești, va duce cu sine copiii de școală, pe cel mai mare, și într-o jumătate de zi lucrul va fi gata. Și din planul acesta frumos s'a ales nimic. A plantat primarul puiești, atât câți au încăput, știți unde? Într-o grădină a

școlii, în comună, ca să albă cloarele unde-și face culburi și unde să ascundă pull dela cloștele mulerilor.

Bravo, domnule primar! Bun și priceput gospodar te-ai arătat. În loc să umpli grădina școlii, din comună, cu pomi, cari de cari de solu mai bun și mai frumoși, să și se odihnească ochiul pe fiortle lor frumoase în zilele primăverii și să-și poști răcori setea pe vremea treeratului, ai umplut-o cu acăși ca să-ți cânte seara cloarele, sătule pe puiești cari ar fi trebuit să-i mânănci dumneaia. Coastele din Dealul Popii le-ai lăsat pustii așa cum le-ai pomenit când erai copil mic, iar locuitorii vor cumpăra și de aici înainte pari de vie cu bani scumpi.

S'a împrilostit neamul nostru la grâu și cucuruz și n'o mai urnește din loc. Grădinile stau pustii, iar coastele și răzoarele stau așa cum le-au pomenit din bătrâni. Ne trec printre degete izvoare frumoase de câștig.

S. O.

Dela „Agru”

Comitetul parohial local al „Agru”-lui, în fruntea căruia este d. Dr. V. Balcan, medic arhidiecezan, și-a ținut duminică trecută (7 Iulie) prima ședință de consfătuire. Ședința a avut loc la licenț de băieți, de față fiind întreg comitetul.

S'a discutat cu acest prilej planul de lucru al comitetului, în vederea căruia s'au ales doi vicepreședinți în persoanele dlor: Dr. Eugen Moldovan și Dr. Ioan Blanu, avocați în Blaj. Comitetul s'a completat apoi cu încă 3 membri noi: Dr. A. Măcelariu primmedic județean, Dr. V. Micu primpretor și A. Nyergeș, comerciant.

Duminică în 7 Iulie s'a făcut la Făgăraș, organizarea Asociației „Agru”. Din Blaj a fost de față Păr. canonic Gheorghe Dănilă, canonic, președintele Agrului arhidiecezan, care, după sf. liturghie slujită în istorica biserică a Făgărașului, a rostit un călduros cuvânt de îndemn, apoi s'a făcut alegerea comitetului de conducere, fiind ales președinte d. Dr. Iulian Cârje avocat. Rev. D. vicar Moise Brumboiu a mulțumit Păr. canonic pentru onoarea pe care a făcut-o bisericii din Făgăraș și i-a asigurat că Făgărașenii vor face totul ca „Agru”-l să înainteze și să prospereze.

În ziua de 24 Iunie (Sânziene) s'a organizat „Agru” în fruntea parohie Ludușul de Mureș. Delegat al centralului Rev. D. Gheorghe Dănilă. Organizarea s'a făcut în biserică, după sf. Liturghie. Președinte a fost ales d. Dr. Ion Pinteș, avocat.

La Aiton s'au ținut misiuni populare în 29—30 Iunie. Popor mult are această comună, care a fost aproape statornic de față. Cuvântări a ținut Delegatul Reuniunii de Misiuni din Blaj. S'au spovedit și cuminecat peste 600 de credincioși. Delegatul Reuniunii a fost dus apoi într'un car frumos împodobit la parohia Rădii, unde s'a făcut încheierea misiunilor.

Moara bazilitană din Blaj

În orașul nostru era din timpuri vechi o moară cu patru pietri, lângă Târnava Mare, căreia sătenii ținutului îi ziceau „Moara Pochilor”, iar la carte scria „Moara Bazilitană”. Ea nu era a „Popilor”, cum spunea numele, ci a fondului numit „bazilitan”, din care se susțineau școlile cele mari din Blaj. Baziliții au fost călugării de demult cari chiverniseau școlile și, cu câștigul dela moară, plăteau pe dascăli și cumpărau lemne, să nu rabde școlarii de frig.

Moara cea veche de lemn a dăinuit până în zilele noastre și făcea făină bună, vestită. În anul 1931, spre toamnă, într-o noapte un foc cumplit a mistuit vechea moară și s'au pusit până și șobolanii cari își duceau veacul în temelile străvechi. De unde s'o fi iscat focul și prepestenia, nu s'a putut stabili. În locul morii a rămas un morman de tăcluni și fruga pustie. Se părea că niciodată nu va mai fi viață lângă scocurile moarte.

Iată însă că dacă vechea moară bazilitană s'a pusit, în mai puțin de un an a ră-șărit fica ei, azi mare, frumoasă, voinică și gata de muncă. Pe locul cel vechi s'a clădit o moară nouă, modernă, cu săte, având și 2 pietri pentru măcinăș țărănesc. Astăzi toate mașinile și pietrele din noua moară sunt mănate cu electricitate, având însă gata și locurile pentru „turbina”, când va fi și noul laz terminat. Tot ce au inventat inginerii mai nou în chestii de morărit, tot se află aici.

În ziua de 10 Iulie moara cea nouă și-a pornit lucrările, după ce s'a făcut mai întâi creștiniasca feștanie de începătură.

Îi dorim viață lungă!

Primiri la teologie în Oradea Mare.

Primiri la teologie în Eparhia Română Unită a Orăzii, se vor face în ziua de 15 Iulie. Tinerii cari doresc să fie primiți în clerul tinar al acestei dieceze, vor avea să se prezinte personal, la ora 8 dimineața, în Seminarul Teologic din Oradea (Parcul Ștefan cel Mare Nr. 8), având la mână următoarele documente: Extras de botez, diploma de bacalaureat și certificat de moralitate dela parohul locului și dela catehetul din licenț.



Tălcuirea evangheliei duminicii

Duminea a patra după Rusalii,
(Matei 8, 5—13).

5. In vremea aceea intrând Isus in Capernaum, venit-a la dânsul un sutaș, rugându-l 6. și zicând: „Doamne, sluga mea sace în casă neputincios și rău se chinuște“.

Cele povestite aici s'au întâmplat după-ce și rostise Isus vorbirea de pe munte. Sutașul acesta nu era ofițer roman ci stătea în serviciile lui Irod Antipa, fiind comandantul pieții și locuia, împreună cu familia sa, într'o casă aparte. Boala slugii sale era paralizia, adică nervii dintr'o parte a trupului erau nimiciți cu desăvârșire, așa că aceea parte a trupului său nu și-o putea mișca deloc și avea și dureri mari. La Luca 7, 3 și următoarele stihuri, ni-se povestește că nu sutașul s'ar fi rugat de Isus ca să-i vindece sluga, ci bătrânii Jidovilor. Sutașul nici n'a îndrăznit să-l cheme acasă pe Isus, ci s'a rugat să-l vindece numai din depărtare.

7. Și i-a zis Isus: „Voiu veni și-l voi vindeca“, 8. Și răspunzând sutașul a zis: „Doamne, nu sunt vrednic ca să întri supt acoperământul meu, ci si numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea.“

La Luca ni-se povestește că Isus mergea cu dânsii. Și când nu era departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prietenii, zicându-i: Doamne și celelalte. Din cuvintele sutașului se vede că el a crezut că Isus este Dumnezeu ori cel puțin Mesia

cel făgăduit Evreilor, că prin urmare este stăpân peste viață și moarte, peste sănătate și boală. De aceea și continuă el spunând:

9. Căci și eu sunt om sub ascultare, având sub mine ostași, și sic acestuia: mergi și merge, și altuia vino și vine, și slugii mele: fă aceasta și face“.

Dacă eu, care sunt sub ascultare, sunt așadar supus altora, mai mari decât mine, pot porunci celor supuși mie, cu atât mai ales poți tu porunci, tu, care ești Dumnezeu atotputernic și de care ascultă toate cele cerești și cele pământesti.

10. Iară Isus, auzind aceasta, s'a mirat și a zis celor ce veniau după dânsul: „Adevăr sic vouă, nici în Izrail n'am aflat atâta credință“.

Că s'a mirat Isus, care este Dumnezeu și prin urmare cunoaște până și răunchii oamenilor, trebuie înțeles așa, că el s'a mirat, ca oricare alt om care se miră de câte un lucru neașteptat. Poporul lui Izrail era poporul cel ales al lui Dumnezeu, ales pentru credința sa. Cu toate acestea nici la acest popor credincios, ba nici chiar la apostoli, nu a aflat atâta credință.

Fiindcă sutașul, care este aici reprezentantul lumii păgâne, a rușinat prin credința sa poporul cel ales al lui Dumnezeu, Mântuitorul găsește prilejul binevenit să arete aici primirea păgânilor întru împărăția mesiană și scoaterea afară a Evreilor. De aceea continuă zicând:

11. Inșă sic vouă că mulți vor veni dela apusuri și dela răsărituri și se vor odihni cu Avram și cu Isac și cu Iacob întru împărăția ceriurilor;

Dela apusuri și dela răsărituri, adică dela cele mai îndepărtate ținuturi ale lumii. A se odihni întru împărăția ceriurilor înseamnă a se împărtași de fericirea de acolo. Tot în forma aceasta se exprimă Isus și la Matei 22, 1, la Luca 14, 15 și la Apocalips 19, 9. Avram, Isac și Iacob

au fost cei dintâi părinți și patriarhi ai Evreilor, cari erau căpeteniile poporului jidovesc și cari au dat dovadă de atâtea ori despre credința și alipirea lor față de Dumnezeu. De aceea se și numește Dumnezeu, de atâtea ori, în Vechiul Testament, Dumnezeul lui Avram și al lui Isac și al lui Iacob.

12. iară fiii împărăției se vor arunca întru întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților“.

Fiii împărăției, adică Izraelitenii, cărora le promisese Dumnezeu împărăția ceriurilor, nu cred în Isus, de aceea ei vor pierde dreptul la împărăția ceriurilor și vor fi aruncați în iad, locul lor cuprinzându-l păgânii credincioși. În iad va fi plâns și crâșnirea dinților, pentru că cei osândiți se vor tângui pentru pierderea raiului, vor invidia fericirea celor din rai și afară de aceea vor avea de suferit și cu simțurile chinuri grozave, iară, știind că de acolo nu mai este scăpare, vor fi și desnădăjduiți. Nu e mirare deci că acei nenorociți vor plânga și vor scrâșni din dinți, de durere.

13. Și a zis Isus sutașului: „Mergi, și precum ai cresut să fie tie“. Și s'a vindecăt sluga lui întru acel ceas.

* * *

Câtă umilință dovedește acest sutaș, care avea rangul unui căpitan de astăzi, iar putere și mai mare! — Iar credința lui atâta a fost de mare, încât însuși Isus se vede constrâns să constate că nici în Izrail n'a aflat atâta credință. — Câtă dragoste a dovedit sutașul din evanghelie față de servitorul său! Unde mai astăzi o astfel de dragoste și îngrijire! — Proștăcia lui Isus că Evreii nu vor crede în Mesia și că vor fi scoși afară din împărăția mesiană, iar locul lor îl vor cuprinde alte popoare, s'a împlinit întocmai. — Unde se poate o mai mare minune decât aceea, ca să vindece cineva pe un bolnav greu, din depărtare?

Părintele Iuliu

Foița „UNIRII POPORULUI“

Dimitrie Cantemir

de prof. Șt. Maniulea
(Urmare și sfârșit)

Anul următor este chemat din partea țării la Petersburg, unde face cunoștință cu principesa Anastasia Trubeșcaia, cu care se căsătorește la 1719. Vinea de capitală era împreună cu multe cheltuieli bănești, pe cari era nevoit să-le facă atât pentru el și familie, cât și pentru Moldovenii cari l-au urmat cu credință, așa că Dimitrie Cantemir se vede nevoit în mai multe rânduri să ceară lui Petru cel Mare, fie ajutoare în bani, fie donații de moșii, pentru serviciile pe cari i-le-a făcut, și credința ce i-a păstrat-o. „In slujba Maestății Voastre am venit nu ca fugar sau aruncat de soartă rea, ci chemat fiind prin manifestul Maestății Voastre, pentru folosul general al creștinismului. Din care cauză părăsind patria și domnia părintească, frați și rude nu am stat la îndoială să mă arunc împreună cu copiii mei în celea mai mari nenorociri“.

Țarul îl invită la 1721 să-l însoțească în o călătorie mai lungă în Caucaz, unde Dimitrie Cantemir avea să-i servească de tălmăci pentru limbile orientale. La Astrahan Domnul

priveag se îmbolnăvește de friguri și este silit să-și părăsească Suveranul și să se întoarcă înapoi — după o cale împreună cu multe greutăți — la moșia sa Dimitrovca. Ajuns acasă se părea o vreme că boala îl va părăsi, a fost numai o înșelare însă, fiindcă mai târziu a izbucnit cu și mai mare tărie, încât la 22 August 1723 Dimitrie Cantemir a închis ochii pentru veșnicie, în vârstă numai de 49 ani, 7 luni și 5 zile. Familia în frunte cu soția sa Anastasia scrie împărătesei Ecaterina. „In ziua de 21 curent, robul credincios al Maestății Voastre, soțul și părintele nostru Principele Dimitrie Cantemir după o boală lungă și grea (fiind în satele din regiunea Serosc), isprăvind cursul vieții trecătoare, s'a mutat în cea vecinică“. Corpul lui a fost adus la Moscova și înmormântat la 1 Octomvrie 1723 în Biserica de Jos a mănăstirii grecești Sf. Nicolae, alături de osemintele întâiei lui soții.

Mintea isteasă și sufletul dornic de învățătură a lui Dimitrie Cantemir, și-a arătat cu osârdie dragostea față de neamul său, nu numai pe tărâmul politic și militar — jertfindu-și tronul și vinea pentru mântuirea și liberarea Moldovei —, cât mai mult pe cel literar și științific. Pe lângă învățătura primită acasă i-s'a adus înaintea ochilor la Constantinopol un ogor nou de muncă — mai ales după scurta domnie urmată după cea a tatălui său — închinându-și puterile sufletului unor stăruitoare cercetări istorice, adunând manuscrise, docu-

mente, tablouri și cărți rare, cari aveau să-i servească mai târziu drept material pentru scrierile sale. Ajutat de împrejurări studiază vinea, trecutul și obiceiurile Turcilor, așa că ajunge în scurtă vreme cel mai bun cunoscător al istoriei Imperiului otoman, încât: „fiind el om isteț, știind și carte turcească bine, se vede că acum în tot Țarigradul numele lui de-și chemau agalele la ospețele lor cele turcești pentru prieteșugul ce avea cu dânsii“.

Incepe să scrie și să tipărească diferite lucrări literare încă din tinerețe (Divanul său gălceava înțeleptului cu lumea, sau glădețul sufletului cu trupul, Compendium universale Logices institutionis, Lauda lui Van Helmont) dar acelea cari au o valoare neperitoare și cari i-au făcut numele nemuritor, sunt operele de istorie scrise în plină putere a vârstei.

Dimitrie Cantemir începe și rula învățăturii istoriei române, cari și-au dat bine seama, că neamul nostru macar că se găsea împărțit sub mai multe stăpâniri și țări streine, este unul singur din aceeași tulpină, și că stăpânirea și risipirea lui sub atâtea domnii, se datoră numai unor nedreptăți istorice. Ca să poată arăta dreptatea cauzelor Moldovei și să poată deștepta interesul popoarelor luminate din Europa pentru neamul său de pretutindeni, Dimitrie Cantemir și-a închinat ani întregi de trudă studiind trecutul Românilor din toate țările. A citit mult și a adunat sumedenie de material referitor la vinea neamului nostru.

Habsburgii doresc să se întoarcă în Austria

Se știe că în 1919, la sfârșitul războiului celui mare, averile familiei imperiale din Austria au fost confiscate prin lege de Austrieci. Prin aceeași lege era oprit familiei amintite de a mai locui între granițele țării.

Săptămâna trecută o gazetă austriacă a publicat un articol în care cere să se șteargă legea de mai sus, averile luate să fie înapoiate familiei, iar membrii ei, cari acum pribegesc prin țări străine, să se poată întoarce în țară. După știrile sosite se pare că Dieta (Parlamentul) austriacă va vota legea cerută.

Știrea de mai sus a turburat apele politice europene. Căci se știe că fosta familie imperială din Austria cu greu se poate despărți de gândul vechei împărății. Or, sunt țări, cele din Mica Înțelegere în primul rând, cari nu se împacă deloc cu acel gând.

În legătură cu aceasta, toate gazetele străine se ocupă de persoana lui Otto de Habsburg, fiul fostei împărătese Zitta, despre care se scrie că ar fi vorba să se căsătorească cu Maria de Savoia, cea mai mică fată a regelui Victor Emanuel al Italiei.

Grecii veșnic neastâmpărați

Intr'o ședință a sa dela începutul acestei săptămâni, Adunarea Națională a Greciei a adus o hotărâre de mare însemnătate. Ea a recunoscut că e mai potrivit pentru Grecia să fie regat decât republică. În ziua de 15 Noemvrie a acestui an, poporul grec va fi chemat la vot. Și dacă și el va fi de aceeași părere, dacă va găsi că e mai bine să aibă în frunte un rege decât un președinte de republică, atunci felul de conducere al țării se va schimba după dorința poporului.

În timpul vorbirilor dela Adunarea

Națională, s'a aflat că d. Tsaldaris, prim-ministrul Greciei de acum, a trecut la vremea sa de partea republicanilor numai ca să înlăture dela putere pe Venizelos, întemeietorul republicii. I-a reușit pe deplin. Astăzi conduce frânele țării iar Venizelos e silit să trăiască în țări străine. Un deputat, pe nume Moschulas, a cerut Adunării Naționale să-i pună capul la preț, plătiind un milion de drahme și iertând de pedeapsă pe acela care l-ar omori. Propunerea încă n'a venit în discuție.

Știrile săptămânii

Donație. Păr. Dr. Ioan Suciu, profesor la Școala Comercială Superioară de băleși din Blaj, a dăruit bisericii gr. cat. din Abuș un chivot de lemn, frumos lucrat și împodobit. Pentru această faptă creștinească Biserica gr. cat. din Abuș îl aduce și pe această cale mulțumiri călduroase.

Moartea Mitropolitului Nectarie al Bucovinei. Joi 4 Iulie a. c., a murit la Cernăuți, în vârstă de 60 de ani, P. S. Nectarie Cotlarciuc, Mitropolitul ortodox al Bucovinei. De naștere era dintr'o familie de cântăreț bisericesc. A făcut însă studii frumoase în țară și străinătate, în urma cărora acum sunt 11 ani a fost pus în înaltul post de conducător bisericesc. A fost înmormântat duminică, în 7 Iulie, de față fiind între multe alte persoane de seamă, I. P. Patriarh Miron și duli miniștri Al. Lapedatu și I. Nistor.

Bucurile sufletească. În ziua de 27 Iunie a. c., păr. protopop gr. cat. Ioan Simu din Sebeș—Alba, a împlinit 60 de ani de viață. Preoșimea tractului Sebeș s'a adunat cu acest prilej la sediul protopopesco, dorindu-i viață îndelungată spre binele tractului și a bisericii în ogorul căreia muncește. Reuniunea femeilor gr. cat. din Sebeș, i-a oferit câte un cadou, iar după masă sărbătoritul a luat parte la un bașchet dat de preoșime. — Îl dorim și noi încă mulți ani cu sănătate.

Elevi excursioniști la Blaj. Lună trecută orașul nostru a fost vizitat de un grup de 40 de elevi însoțiți de mai mulți profesori ai liceului „Unirea” din Focșani. Au venit să vadă cu ochii ceea ce au citit prin cărți despre vestitele școli ale orașului nostru. Au vizitat Mitropolia, biblioteca centrală și școlile, rămânând încântați de tot ceea ce au văzut. În după amiaza acelei zile, excursioniștii au părăsit Blajul.

Din crișmă se face Casă culturală.

În comuna Pinticu, Județul Mureș înainte de anul 1928 erau 2 crișme, iar de atunci nu mai este nici una. La stăruința preotului local păr. Ioan Morariu, consiliul comunal, a transformat localul crișmei comunale în Casă culturală făcând o reparație radicală în sumă de 16.000 Lei. Noul așezământ de lumină s'a deschis în ziua de 7 Iulie 1935 cu un program frumos, compus din conferințe și recitări. În aceeași zi s'a sfințit și o troiță frumos lucrată în lemn — troiță dăruită comunei Pinticu de Dr. Eugen Nicoră, preș. „Astrel” Reghin, în numele ei. Troiță se ridică în onoarea și pomenirea eroului tribun „Constantin Romanu zis Vivu”.

Dela București la Brașov în 24 de minute. Un vestit ofițer român din aviație, curajos și îndrăgostit de drumurile fără șini ale văzduhului, s'a urcat sâmbăta trecută într'un avion la București și peste 24 de minute s'a pogorât în marginea Brașovului. Încă nimeni, până acum, n'a străbătut acest drum într'un timp așa de scurt. Bravul ofițer se numește locotenent Al. Papană. A mai făcut el și alte fapte vitejești cu avionul, încât a ajuns o adevărată mândrie a oștirii române.

† Preot Gavrilă Cornea paroh gr. cat. — v. protopop on. în pensie, s'a stins din viață după o lungă suferință în dimineața zilei de 29 Iunie, în etate de 79 ani, după 54 ani de păstorie a parohiei Ileni. A fost înmormântat Duminică, în 30 Iunie ora 3 p. m. în cavoul familiar din Ileni. — *Fie-l partea cu dreptii!*

arătând greșelile făcute de atâtea ori de către înaltași lui cronicari, și căutând peste tot să îndrepte multele neadevăruri și hule, puse în seama Românilor de alți scriitori de istorii, cari au trăit înainte de dânsul. „Sufletul odihnă nu poate afla — spune el — până nu găsește adevărul care îl cercă ori cât de departe și oricât de cu trudă i-ar fi a-l afla”.

Vestea lui de mare cărturar trece până departe peste hotarele Rusiei și Moldovei. Academia din Berlin înființată atunci l-a ales printre cei dintâi membri ai săi, și dorind să aibă o carte scrisă de un cunosător bun, despre Moldova, l-a cerut lui Dimitrie Cantemir la 1715, să o pregătească. Domnul a și scris pentru această înaltă instituție de cultură, vestita lui carte în limba latinească „Descrierea Moldovei”, cea dintâi operă de geografie și istorie despre această țară, care se bucură până azi de mare trecere în lumea tuturor învățaților.

O altă carte tot atât de vestită prin care Dimitrie Cantemir a făcut cunoscută în toată Europa, originea, luptele și felul de conducere a statului turcesc este: „Istoria creșterii și descreșterii Imperiului otoman”, care e prima operă a unui învățat român, tălmăcită grabnic după tipărire în limbile: engleză, franceză și germană.

Marea operă pe care a zămislit-o și a visat să o ducă la bun sfârșit, a fost acela care avea să cuprindă istoria neamului său. Din

pricina boalei și morții așa de grabnice ne-a lăsat numai începuturile cărții cu titlu „Hronicul pentru vechimea Româno-Moldo-Vlahilor”, scrisă deasemeni la îndemnul academiei din Berlin. Cronicul începe cu descrierea celor mai vechi popoare, cari au locuit pe pământul Daciei, trece apoi la Romani și luptele lor cu Dacii, tratând, colonizarea provinciei cucerite, de către elementele romane. Vorbind de năvălirile barbare Dimitrie Cantemir arată că noi am rămas totdeauna aici, niciodată nu ne-am părăsit pământul strămoșesc. „Românii din Dacia cari sunt moldovenii, muntenii și ardelenii, sunt din neamul lor hireșii romani dela Italia, de Traian împăratul aduși. Și Românii au locuit necurmat în Dacia, precum până azi locuiesc. Iar ale noastre țări, cu ajutorul lui Dumnezeu, măcar că supuse și ascultătoare sub monarhii turcești, însă nici stăpânirea nici libertatea lor n'au lăsat, că după multe sângeroase și românești războaie, niciodată piciorul din hotarele lor nu și-au scos, ci înfipt și nesmulși au rămas, că deși împărăției turcului bani a da obligați sunt, însă bisericile, legea, judecățile, obiceiurile nesmintite și nebetegite și le-au păzit”.

Călugării și dascălii blajului au cunoscut încă din întâia jumătate a veacului XVIII, o bună parte din scrierile învățatului Domn moldovean. Prețuindu-le mult pentru multele lucruri cupruse în ele, călugării de aici au căutat să-și câștige copii mai ales de pe cărțile de

istorie ale acestui mare scriitor, încât unii au plecat chiar în Moldova și au scris cu mâna întregul „Hronic”, pe care apoi l-au adus cu ei la Blaj, unde se păstrează până azi. Pe un exemplar din acest manuscris se află următoarea însemnare făcută la 1757: „Acest Hronic prefăcându-l l-am scris precum se vede, eu Constantin robul lui Dumnezeu, și dascăl al școlii românești din Blaj... Începutu-s'au a scrie în anul 1756 Septemvrie 8, și s'au săvârșit în anul 1757 Martie 13”.

Marea lui învățătură și multa știință de carte l-a ridicat pe Dimitrie Cantemir așa de sus în ochii oamenilor din vremea sa încât a fost zocotit cu drept cuvânt „cel mai învățat bărbat din Rusia din timpurile lui Petru cel Mare”.

Osemintele Domnitorului preainvățat și mult iubitor de pământul și neamul românesc de pretutindeni, au stat îngropate în pământ strein vreme de 212 de ani. Astăzi când poporul românesc este pe veci unit sub o singură stăpânire — dorință izvorită și hrănită cu atâtea nădejdi până la moarte în sufletul lui Dimitrie Cantemir — s'a hotărât de către cărmătorii țării, aducerea țărânilor trupului lui, și îngroparea în pământul sfânt al Moldovei. Vaporul Prințesa Maria, sosit din Rusia a adus osemintele voevodului, iar în ziua de 16 Iunie la Constanța, în prezența membrilor guvernului, a înalților ierarhi, și a unei mari mulțimi de norod s'a servit o scurtă slujbă reli-

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 3540-1935.

TABLOUL

catedrelor vacante dela școalele secundare gr.-cat. române din BLAJ

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. român de băieți	1-2 4 6 8 10 16 19-20 23 26	Religia gr.-cat. Română-Latină Română Latină-Elină Franceză Filosofie-Drept Șt. fizico-chim.-Matematici Muzică Educație fizică	
C.	Liceul gr.-cat. român de fete	1 2 4 10 13 14 15	Religia gr.-cat. Română-Latină Latină-Elină Fizico-chimice Desemn-Caligrafie Educație fizică Lucru-Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	1 2 4 7 9 10 11 14 17 18	Religia gr.-cat. Română-Latină Franceză Geografie Științele fizico-chimice Șt. naturale Desemn-caligrafie Lucru manual Științele agricole Violină	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1 3 4 7 8 12 13 14	Religia gr.-cat. Română-Datoriile învățătorilor Franceză Geografie Matematici Muzică Țesut și lucru de mână Gospodărie	Compl. cu istoria Compl. cu șt. naturale
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 3 5 7 8 9 2	Limba și corespondența franceză Limba și coresp. italiană Șt. comerciale Geografia economică Mărfuri, științele naturale și chimie Științele juridico-economice Limba și coresp. germană	
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Limba și corespondența franceză Limba și corespondența germană Limba și corespondența italiană Șt. comerciale (teoria) Șt. com. (aplicațiuni practice) Aritmetica comercială Geografia economică Mărfuri, Șt. nat., Chimie Șt. juridico-economice Gospodărie	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii » Sf. Iosif »		2 catedră partea literară 2 catedră partea științifică 1 post de maestru tâmplar 1 post de maestru la mașini	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei
	Școala gr.-cat. de menaj	1 2 3 4 5 6 7 8	Română-Franceză Istorie-Geografie Matematică-Fizică Științele menajului Lucru Spălat-călcăt Bucătărie Țesut	

Pentru părinții cari au copii orbi. Așezământul pentru asistența orbilor din Cluj, Calea Regele Carol II No. 25 mai are pentru anul școlar 1935/1936 câteva locuri libere pentru copii orbi ca bursieri ai Statului. In așezământ se primesc copii orbi (băieți) în etate de 8-12 ani. Ei să fie sănătoși și buni de școală. Nu se primesc copii orbi care sunt în același timp anormal-mintali sau dacă suferă de boli lipicioase. Cererile legal timbrate, însoțite de un extras de naștere și certificat de sărăcie, se vor adresa direcțiunii așezământului până la 1 Septembrie 1935.

Redactor: IULIU MAIOR

Mulțumită publică

Pe această cale mulțumesc Onor. Societății „Generală” societate română de asigurări generale — București, pentru promptitudinea solvirii Poliței de asigurare în sumă de 50.000 Lei, adică cincizeci mii Lei.

Blaj, 1 Iulie 1935.

văd. VETURIA POPP

Oficiul parohial gr. cat. din Bilia

Nr. 69-1935

Publicație

În ziua de 21 Iulie 1935 la ora 2 p. m. în localul oficiului parohial din Bilia se va ține licitație publică asupra lucrărilor de terminare a bisericii noui, — ridicată în roșu.

Doritorii vor prezenta oferte închise și vor depune, drept garanție, 6% din prețul lucrărilor.

Planul, devizul și condițiile detaliate se pot vedea în orice zi în biroul oficiului parohial.

Bilia, la 30 Iunie 1935.

ss. Ioan Burjă

ss. Ioan Mărginean

primcurator

paroh

(302) 2-2

Anunț

Subscribul aduc la cunoștință cumcă vând din mână liberă trei gattere, pentru tălat scânduri, trei circule, o mașină de gilluit, o mașină cu aburi 100 cai puteri și alte lucruri trebuincioase unei fabrici de cherestea. Toate acestea să găsească lângă calea ferată. Mașinările sunt în stare bună.

Câmpeni, jud. Turda.

comerciant Brutus Pașca

(300) 3-4

gloasă, apoi racla cu osemintele lui a fost transportată la gară, și cu un tren special trimisă la Iași, vechia cetate de scaun a voevodului. Cetatea domnească în ziua de 17 Iunie l-a primit cu alalul și cinstea cuvenită unui Stăpân de țară. Mitropolii Moldovei și Basarabiei înconjurată de un solemn sobor de preoți, au oficiat slujba înmormântării în biserica Mitropoliei în cântecele corurilor, în mireasma de smirnă și tămâie, în bubuitul tunurilor și în dangățul de jale, al clopotelor, tuturor bisericilor din Iași. Racla de argint apoi a fost ridicată pe umeri de către membrii guvernului și dusă în preafrumoasa biserică a Trei Ierarhilor, unde se va zidi o criptă în care va fi așezată pentru totdeauna cenușa viteazului și prealnvățatului Domn Dimitrie Cantemir, spre vecinica odihnă, în pământul pentru a cărui apărare a luptat și a suferit pribeag, pe meleaguri strelne, până în clipa din urmă, când a închis ochii cu gândul la Moldova lui dragă și poporul ei blând.

În conformitate cu dispozițiunile Art. 12 din legea specială decretată cu Nr. 2799 din 5 August 1929, asupra raporturilor dintre școalele secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Brad și Ministerul Instrucțiunii, se publică catedrele vacante din învățământul secundar de orice categorie, atât al băieților cât și al fetelor dela școale confesionale gr. cat. din Blaj.

Cei cari doresc să fie numiți profesori sau maștrii cu titlul provizoriu la vreuna din catedrele vacante dela aceste școale sunt înștiințați că pe lângă condițiunile prevăzute de Art. 36 din legea asupra învățământului secundar, trebuie să îndeplinească și următoarele condițiuni prevăzute de Art. 10 din menționata lege specială. La Blaj, să fie de religie unită (greco-catolică). Profesorii bărbați, cu excepția maștrilor, trebuie să fie absolvenți ai unei școli superioare de teologie sau cel puțin studenți în teologie.

Cererile însoțite de acte doveditoare a îndeplinirii condițiunilor de numire în învățământul secundar se vor adresa până la 22 Iulie a. c., cel mai târziu, Preavenatului Consistor gr. cat. din Blaj, care va proceda la numirea cu titlul provizoriu pe ziua de 1 Septembrie 1935, potrivit dispozițiunilor prevăzute de Art. 12 din legea specială și convențiile speciale amintite mai sus.

Avându-se în vedere că în Bugetul General al Statului pe exercițiul 1935-36, nu au fost trecute cu leașa corespunzătoare toate catedrele ce urmează să fie completate cu profesori titulari provizorii, retribuiți cu acestora se va face, până la alte dispozițiuni ale On. Minister, numai în felul cum s'a făcut și până acum, adică cu leașa de suplinitori.

Blaj, 10 Iunie 1935.

306 1-1

Dr. VICTOR MACAVEIU
Vicar capitular